

M. Saim UYSAL

Kronik problemimiz enflasyon

3.5.2019

Hafta içinde yılın ikinci “Enflasyon Raporu” açıklandı. Merkez Bankası yılsonu enflasyon tahminini %14.6 yı değiştirmede. Gıda enflasyonu tahmini %16 ya, 63 dolar olan petrol fiyatı tahmini de 67,2 dolara revize edildi. PPK, karar metninden “Gerektiği zaman ilave sıkılaştırma yapılacağı” ifadesinin çıkarılması konusunda ise metnin bütünlüğüne bakılması gerektiği ifade edilerek, ihtiyaç duyulduğunda ilave sıkılaştırma yapılabileceği açıklandı. “Rezerv” tartışmalarında “Brüt Rezerv” rakamlarına bakılması gerektiği, rezervlerde bozulma söz konusu olmadığı belirtilerek yılın geri kalanında kullanılan ihracat reeskont kredilerinin geri ödemelerinden rezervlerin 14.1 milyar dolar artacağına beklendiği ifade edildi. Kamunun yönetilen – yönlendirilen fiyat ayarlamaları konusunda sıkı para politikasının olumsuz etkilenmeyeceği varsayıldı.

Piyasalar “Enflasyon Raporu” açıklamalarından tatmin olmadı. Döviz kurları artmaya devam etti. 5,98 TL lere kadar yükselen dolar/TL bu yazının yazıldığı anda 5,96 larda seyrediyordu. Piyasadaki “faiz indirimi” beklentisi yılın ikinci yarısına kaydı. Açıklama sonrası gösterge faiz de %24 e yükseldi.

Enflasyon Raporunun Değerlendirilmesi

Yakın zaman kadar gerek iç gerekse dış piyasalarda Merkez Bankası net rezervi ile swap işlemlerinin bu rezerve etkisi tartışıldığından bu konularda net bir açıklama yapılması bekleniyordu. Bilindiği üzere Merkez Bankasının bir brüt rezervi bir de net rezervi var. Merkez Bankası Başkanı “brüt rezerv” lere bakılması gerektiğini ifade etti. Rezervler neden önemli? Ülkelerin kısa dönem dış yükümlülüklerini karşılayabilme kapasitesi “rezerv yeterliliği” göstergesi ile ölçülüyor. Genellikle de 6 aylık ithalatın karşılanıp karşılanmayacağına bakılıyor. 2019 yılı altı aylık ithalatımız ise yaklaşık 98 milyar dolar. 19 nisan haftası itibariyle brüt rezervimiz 76,3 milyar dolar olduğundan yeterliliği tartışılıyor. Rezervler konusunda bir diğer tartışılan konu ise swap yoluyla edinilen dövizler. Vade sonunda bu dövizler geri verilip TL tahsil ediliyor. Bu dövizlerin net rezerv hesabında dikkate alınmaması gerektiği düşünülüyor. Enflasyon

Raporu toplantısında bu konuda net, doyurucu ve ikna edici bir açıklama yapılmadı. Net rezervlerimiz düşük. Bunun hesabında tam bir şeffaflık yok.

Piyasada tereddüt uyandıran bir diğer konu ise petrol fiyatındaki revizyona, döviz kurlarındaki artışa ve bütçe açıklarına rağmen enflasyon tahmininin yukarı yönlü revize edilmeyip %14.6 da sabit bırakılması oldu. Toplantı akabinde ÖTV de (özellikle telefon, sigara v.s.) yapılan zamlar maliye politikasının enflasyon kontrolüne destek veremeyeceğini de gösteriyor.

Enflasyon raporu toplantısında katılımcılar tarafından Merkez Bankasının iletişim stratejisinde ve kredibilitesinde problemler olduğu, yeterli ve zamanında açıklamalar yapılmadığı belirtildi. Bu husus beklenti yönetimi ile fiyatlandırma davranışlarını bozuyor.

Nisan / 2019 Enflasyonu

Nisan ayı tüketici enflasyon oranı %2,3 piyasa beklentisinin aksine %1,69 artarak yıllık bazda %19,50 oldu. Üretici fiyatı enflasyonu ise %2,98 artarak yıllık bazda %30.12 oranına yükseldi. Gıda enflasyonunun geldiği nokta ise yaklaşık %32 (31,86). Özel kapsamlı TÜFE göstergesinin aylık %1,45 yıllık bazda %16,78 ve on iki aylık ortalamalara göre %18,48 artması, ÜFE ile TÜFE artış oranları arasındaki farkın tekrar yükselmeye başlaması enflasyonda hala gideceğimiz mesafenin çok olduğunu gösteriyor.

İstihdamın azaldığı, 12 aylık sanayi üretiminin çakıldığı, işsizlik oranı ile 12 aylık toplam bütçe açığının hızla yükseldiği, ekonomik daralmanın iki çeyrektir devam ettiği bir ortamdan çıkışın başlangıcı ancak enflasyonu kontrol altına almakla olur. Merkez Bankasının orta vadede %5'lik enflasyon hedefinin yaklaşık dört katı (%19,51) enflasyon var ise ve dünyada en yüksek enflasyonu olan ülkeler içerisinde yer alıyorsak bu konuda başarısız olunduğu açıktır. Kur ve faizlerde istikrar sağlamanın yegane yolu önce sorunla yüzleşip daha sonra tutarlı, kapsamlı, inandırıcı ve bütüncül bir "ekonomik program" dizayn etmekten ve bu programı toplumun bütün kesimleriyle uzlaşmalı bir şekilde uygulamadan geçiyor. Maalesef bunları gerçekleştirilmede geç kalıyoruz.